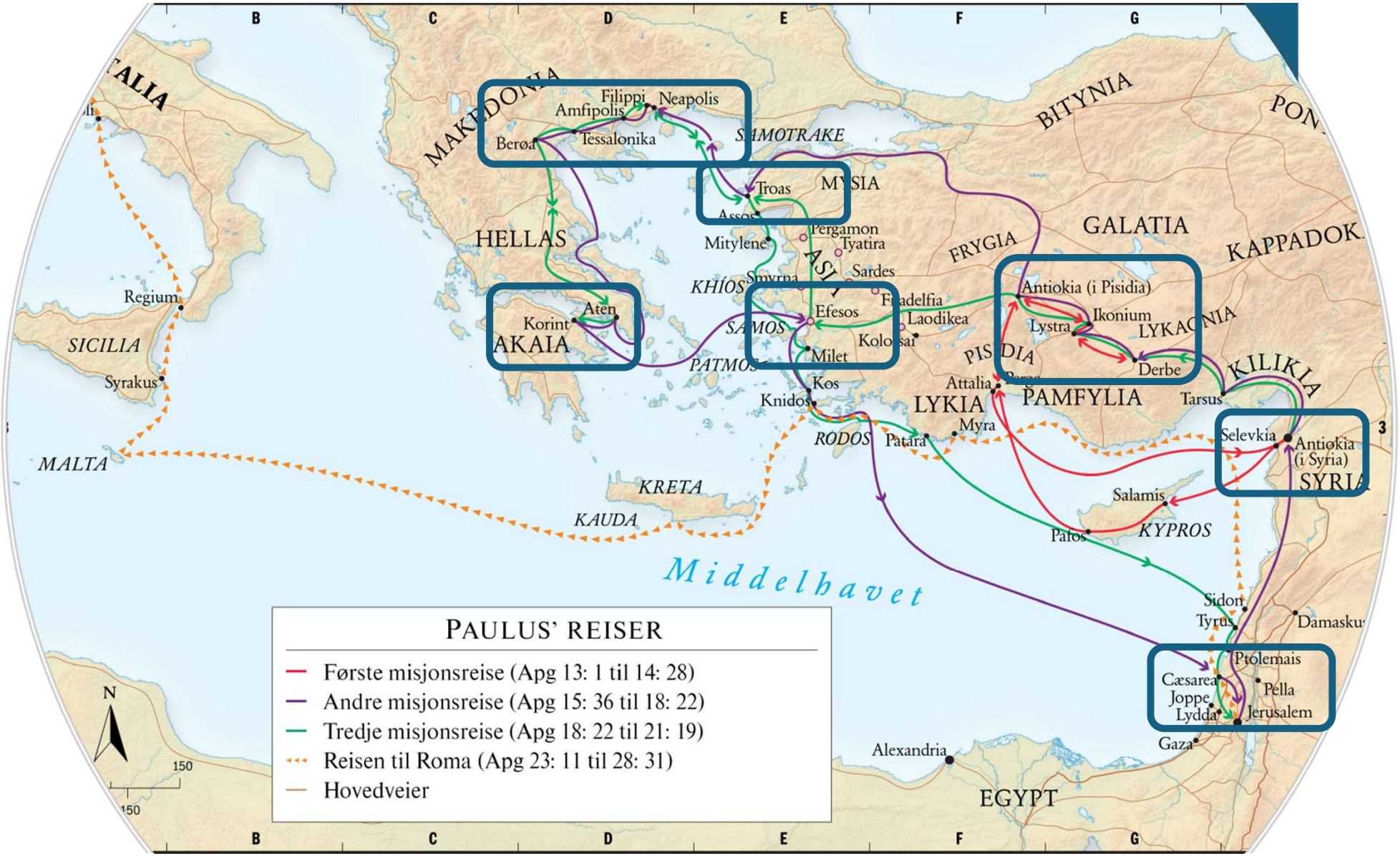
Paulus i Korint

Bright light city gonna set my soul, Gonna set my soul on fire,
Got a whole lot of money that's ready to burn So get those stakes up higher
There's a thousand pretty women waiting out there And they're all living the devil may care
And I'm just a devil with love to spare So Viva Las Vegas Viva Las Vegas

Verdensbyen Korint

B
C
D
E
F
G
MAKEDONIA
Filippi
Neapolis
Amfipolis
Berøa
Tessalonika
SAMOTRAKE
BITYNIA
PON
Troas
MYSIA
Assos
HELLAS
Mitylene
Pergamon
Tyatira
ASIA
FRYGIA
GALATIA
KAPPADOK
Sardes
Smyrna
KHÍOS
Antiokia (i Pisidia)
Filadelfia
Efesos
Laodikea
Aten
Korint
AKAIA
SAMOS
Kolossai
Lystra
Ikonium
LYKAONIA
Regium
SICILIA
Milet
PISIDIA
Derbe
PATMOS
KILIKIA
Syrakus
Kos
Attalia
Knidos
LYKIA
PAMFYLIA
Tarsus
Myra
Selevkia
Antiokia
(i Syria)
SYRIA
RODOS
Patara
MALTA
KRETA
Salamis
KAUDA
Pafos
KYPROS
Middelhavet
Sidon
Tyrus
Damasku
Ptolemais
Cæsarea
Pella
Joppe
Lydda
Jerusalem
Gaza
Alexandria
EGYPT
N
150
150
PAULUS' REISER
Første misjonsreise (Apg 13: 1 til 14: 28)
Andre misjonsreise (Apg 15: 36 til 18: 22)
Tredje misjonsreise (Apg 18: 22 til 21: 19)
Reisen til Roma (Apg 23: 11 til 28: 31)
Hovedveier

Paulus i Korint. Når? år 50-52 e.Kr.

- Apg 18,12 Mens Gallio var guvernør i Akaia, slo jødene seg sammen mot Paulus og trakk ham for retten.
- Gallio, filosofen Senecas bror, guvernør i Akaia 51 - 52 e. Kr.

MAP OF ACHAIA
EPIRUS
MACEDONIA
AEGEAN SEA
Lekhaion
Athens
Corinth
Kenkreæ
ACHAIA
IONIAN SEA
Peloponnes
«Dra rundt Kapp Malea, og du kan glemme å komme hjem.»
Kapp
Malèa
Bible History Online

Korint

- Etter sagnet anlagt av Sisyfos
- Geografen Strabon: Byen som «rår over [illegible] havner internasjonalt, kommersielt knutepunkt.
- Kontroll over handelen – både den som [illegible] land mellom nord og sør, og den som [illegible] mellom øst og vest.

Diolkos
«hale over»

Korint

- Den gan .Kr av den rom an gikk inn i bye r og barn sor
- Den ble Kr. av Julius Ca

Korints siste dag 146 f.Kr.

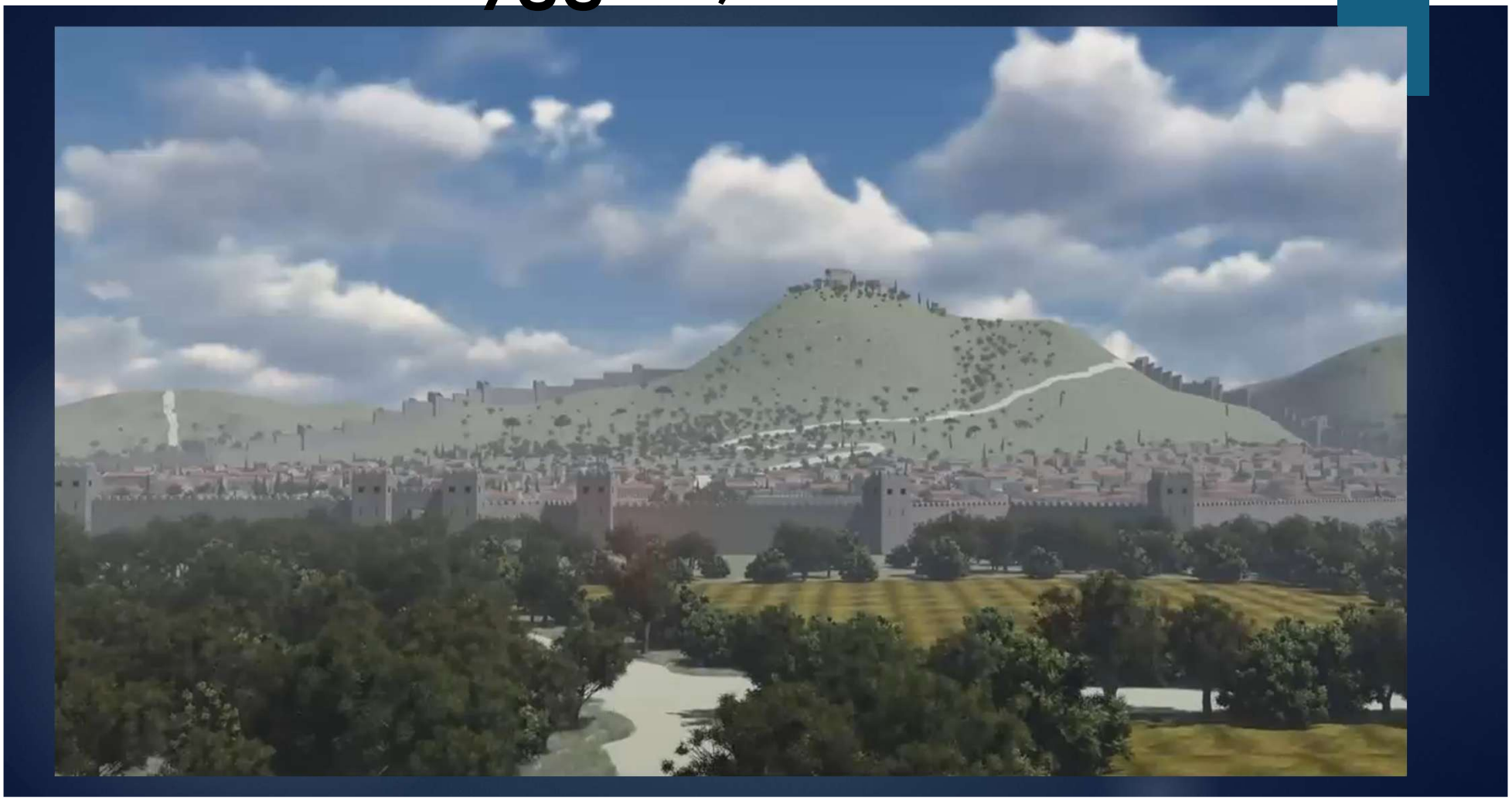
Tony Robert-Fleury 1870

Svært sammensatt by

- Hovedstaden i regionen Akaia -> mye romersk byråkrati/soldater
- Frigitte slaver fra Roma – ny start
- Jøder, fra Roma og andre steder
- Orientalske folk fra østlige delen av Romerriket
- Grekere
- **Mye forskjellig bakgrunn ga etter hvert splittelse i menigheten**

400.000 innbyggere, bare Roma større

Bli med på en tur og se restene av den gamle byen

Apollontempelet

Utsikt til borgen Akrokorint
på toppen av fjellet

Utsikten fra Akrokorinth

Inngangen til Akrokorint

Afroditetempelet på Akrokorint

- Afrodite = kjærlighetens og fruktbarhetens gudinne i gresk mytologi
- **Betydelig tempelprostitusjon**. I Korint ble samleie med hennes prestinner regnet som en måte å tilbe Afrodite på.
- Den greske historikeren Strabo hevdet at tempelet hadde mer enn ett tusen prostituerte

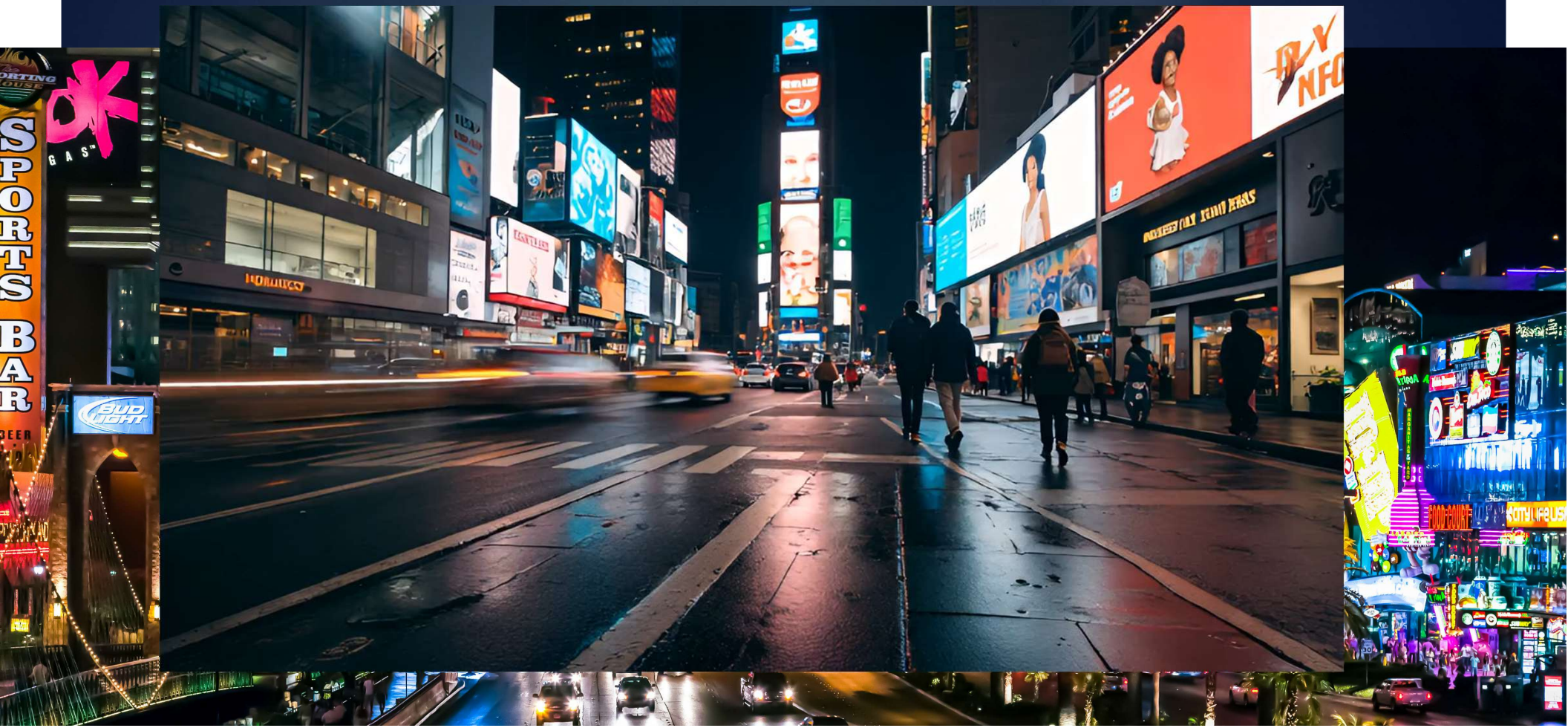

Afroditetempelet på Akrokorint

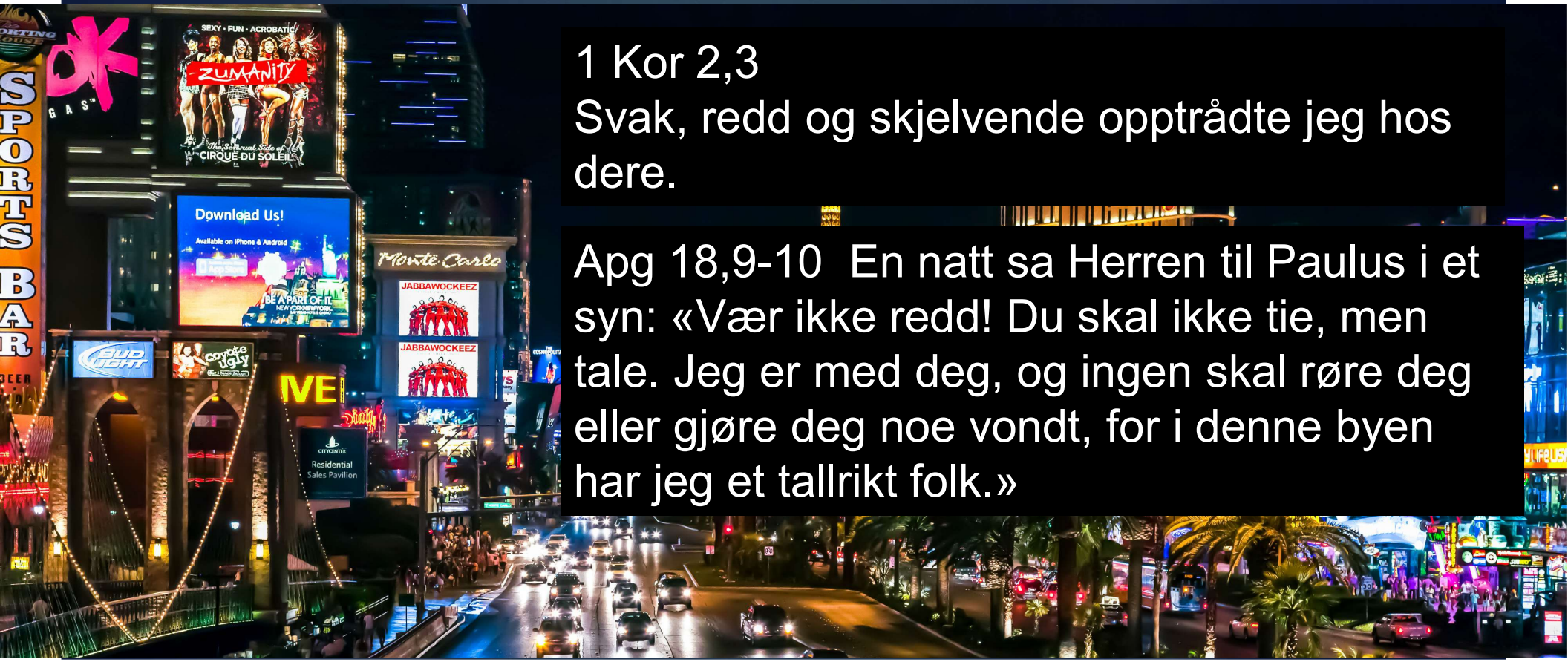
- Tempelprostitusjon var velkjent i hele området:
  2 Kong 23,7 Han(Josjia) rev ned kamrene til de mannlige tempelprostituerte som var i Herrens hus…
- Komediforfatteren Aristofanes lagde ordet «korinthiazomai» = å leve på korintisk vis = drive hor
- Platon bruker «korintiske piker» om prostituerte

Hvordan skal Paulus «angripe» en slik by?

Hvordan skal Paulus «angripe» en slik by?

1 Kor 2,3
Svak, redd og skjelvende opptrådte jeg hos dere.

Apg 18,9-10 En natt sa Herren til Paulus i et syn: «Vær ikke redd! Du skal ikke tie, men tale. Jeg er med deg, og ingen skal røre deg eller gjøre deg noe vondt, for i denne byen har jeg et tallrikt folk.»

Paulus´ arbeidsmetode

- **Begynner med det mest nærliggende:**

Apg 18,4 Hver sabbat hadde han samtaler i synagogen og overbeviste både jøder og grekere.

Apg 18,8 Sy om til tro på Herren samme e andre i Korint som døpt

Livet til folk i Korint gjenspeiler seg i Paulus´ bildebruk i Korinterbrevene:

Mange frigitte slaver

- 1 Kor 7,22 For den som var slave da Herren kalte ham, er Herrens frigitte, og den som var fri da han ble kalt, er Kristi slave.
- 1 Kor 6,20 Dere er kjøpt, og prisen betalt. Bruk da kroppen til Guds ære! (dvs ikke driv hor!)

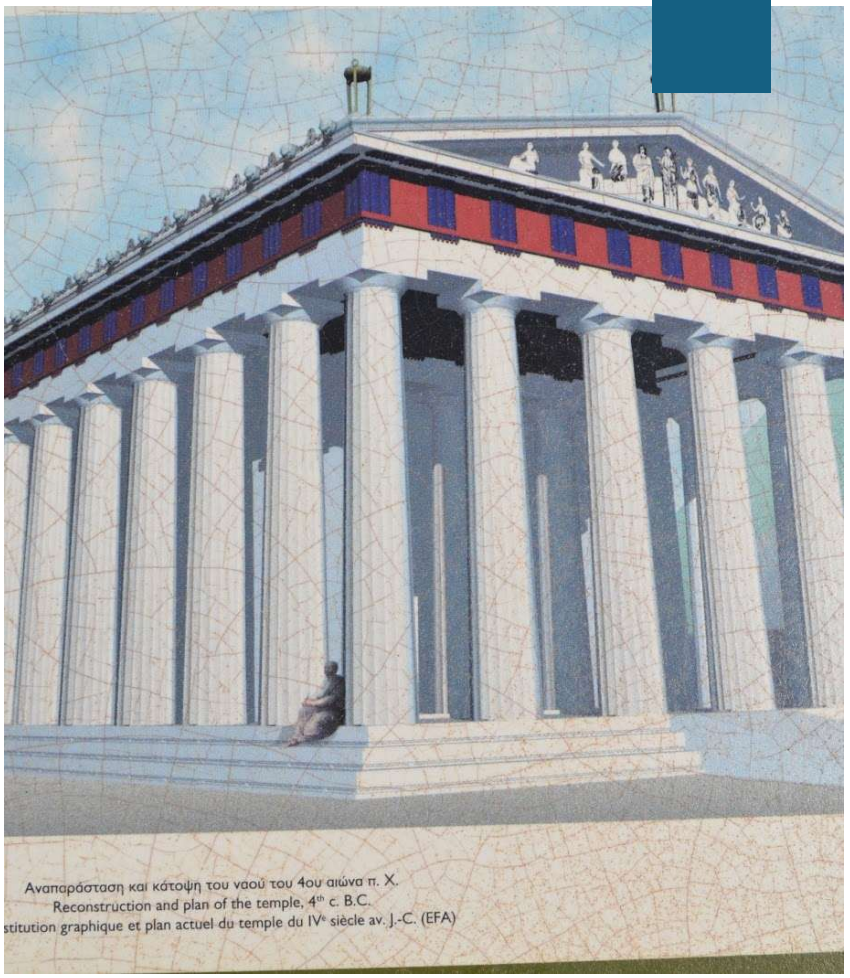
De isthmiske lekene
svært populære,
stadion tok 40.000

- 1 Kor 9,25 Alle som deltar i kamplekene, må nekte seg alt. De gjør det for å vinne en seierskrans som visner, vi for å vinne en som aldri visner.

Trolig 26 forskjellige templer i sentrum av Korint

1 Kor 3,16 Vet dere ikke at dere er Guds tempel, og at Guds Ånd bor i dere?

Det greske teateret var populært (teateret i byen tok 14.000 tilskuere)

- 1 Kor 4,9 Men for meg ser det ut som om Gud har satt oss apostler aller nederst. Vi er som dødsdømte, stilt fram som et skuespill for verden, både for engler og for mennesker.

Korint var kjent for sin **produksjon og eksport av bronsespeil**

1 Kor 13,12 Nå ser vi i et speil, i en gåte,

da skal vi se ansikt til ansikt. Nå forstår jeg stykkevis, da skal jeg erkjenne fullt ut, slik Gud kjenner meg fullt ut.

Oppfølging pga splittelse

- 1 Kor 1,11-12 For noen ... har fortalt meg, søsken, at det er stridigheter blant dere.

Spørsmål som ga splittelse:

- Spørsmålet om å spise mat som hadde vært ofret til avgudene. (1 Kor 8,8-9 Men mat fører oss ikke nærmere Gud. Vi oppnår ikke noe om vi spiser, og vi taper ikke noe om vi lar være. Men pass på at friheten deres ikke fører de svake til fall!)
- Umoral i menigheten – bl.a 1 Kor 5,1 .. en mann lever med sin fars kone.
- Misbruk av åndelige gaver, spesielt tungetale (brukt til å skaffe seg status). (1 Kor 14,19 Men når menigheten er samlet, vil jeg heller si fem ord med forstanden så jeg også kan lære andre noe, enn tale tusenvis av ord i tunger.)

Spørsmål som ga splittelse:

- Kjærlighetsmåltidet og nattverden (1 Kor 11,21 For når dere spiser, holder hver og en av dere måltid for seg selv. Den ene er sulten, den andre drikker seg full.)
- Noen i menigheten fornektet Jesu oppstandelse fra de døde. (1 Kor 15,12 Men når det blir forkynt at Kristus er stått opp fra de døde, hvordan kan noen blant dere da si at det ikke finnes noen oppstandelse fra de døde?)

Oppfølging pga splittelse

- Menighet trengte mye oppfølging med bruk av
  - medarbeidere
  - brev
  - besøk av Paulus

Til samtale:

- Moss frikirke skriver i sitt måldokument: «Vi bygger åpne fellesskap, der mennesker blir sett, møter Jesus og utrustes til å leve som hans etterfølgere». Og «Vi vil være et nådegavebasert tjenestefellesskap med Jesus i sentrum, som kappes om å hedre hverandre».

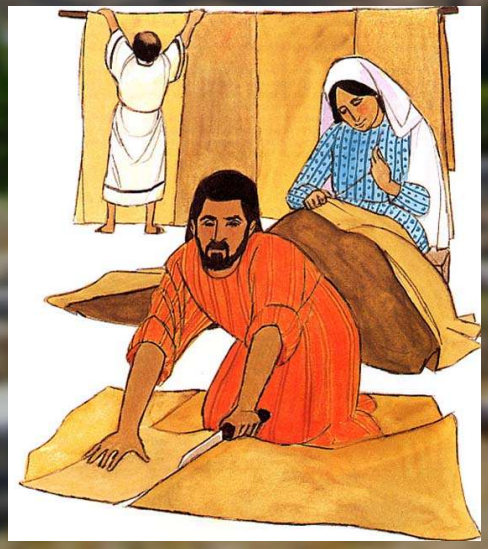
- Åpne fellesskap vil ofte bety meningsforskjeller. Hvordan kan vi i menigheten håndtere uenigheter uten at det blir splittelse?

Oppfølging pga splittelse

- Menighet trengte mye oppfølging med bruk av
  - medarbeidere
  - brev
  - besøk av Paulus

Medarbeidere i Korint

- Priskilla og Akvilas

Apgj 18 Deretter forlot han Aten og kom til Korint. Her traff han en jøde som het Akvilas, født i Pontos (*ved Svartehavet*). Sammen med sin kone Priskilla var han nylig kommet fra Italia på grunn av keiser Claudius' påbud om at alle jøder skulle forlate Roma (*år 49*). Paulus oppsøkte dem, og fordi de hadde samme håndverk, ble han boende hos dem, og de arbeidet sammen. De var teltmakere av fag.

Medarbeidere i Korint

- Priskilla og Akvilas
- Apollos

Apg 18,24-28 Til Efesos kom nå en jøde ved navn Apollos, han stammet fra Aleksandria. Han hadde ordet i sin makt og var godt kjent i skriftene.

Medarbeidere i Korint

- Priskilla og Akvilas
- Apollos

Han begynte å tale fritt og åpent i synagogen, og der fikk Priskilla og Akvilas høre ham. De tok seg av ham og ga ham enda grundigere kjennskap til Guds vei. Da han ønsket å reise til Akaia, oppmuntret brødrene ham og skrev til disiplene at de måtte ta imot ham.

Medarbeidere i Korint

- Priskilla og Akvilas
- Apollos

Han kom dit og ble ved Guds nåde til stor hjelp for dem som hadde kommet til tro. For han satte jødene ettertrykkelig på plass når han i åpent ordskifte beviste ut fra skriftene at Jesus var Messias.

Medarbeidere i Korint

- Priskilla og Akvilas
- Apollos

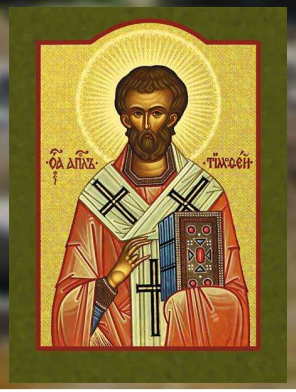
1 Kor 3,6 Jeg plantet, Apollos vannet, men Gud ga vekst.

Apg 19,1 Mens Apollos var i Korint, reiste Paulus gjennom innlandet og kom til Efesos.

første biskop av Durrës

Medarbeidere i Korint

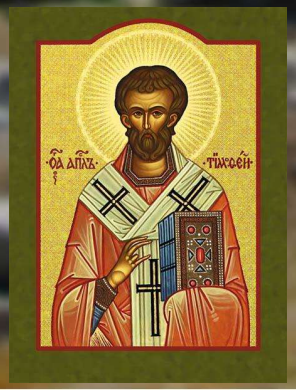
- Priskilla og Akvilas
- Apollos
- Timoteus

1 Kor 4,17 Derfor sender jeg Timoteus til dere, mitt kjære og trofaste barn i Herren; han skal minne dere om mine veier i Kristus Jesus, slik jeg lærer overalt, i alle menigheter.

Medarbeidere i Korint

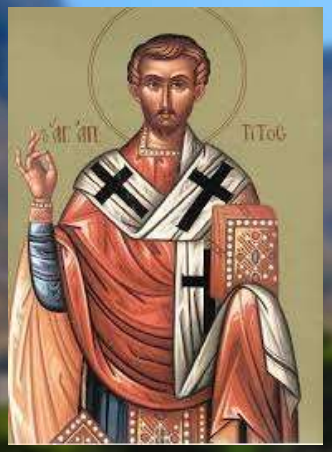
- Priskilla og Akvilas
- Apollos
- Timoteus

- 2 Tim 2,2 Det du har hørt av meg i mange vitners nærvær, skal du gi videre til pålitelige mennesker som er i stand til å undervise andre.
- *Effektiv arbeidsmetode*
- ***Led martyrdøden som biskop i Efesos***

Medarbeidere i Korint

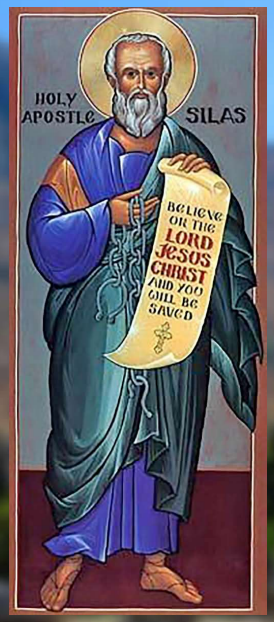
- Priskilla og Akvilas
- Apollos
- Timoteus
- Titus

2 Kor 8,16-17
Gud være takk som har vakt denne iver for dere i Titus' hjerte. Han sa ja da jeg ba ham, og ble så ivrig at han nå reiser til dere fordi han selv vil.

Medarbeidere i Korint

- Priskilla og Akvilas
- Apollos
- Timoteus
- Titus
- Silas

Ble med Paulus på 2. misjonsreisen til Korint, og var medforfatter av brevene til menigheten i Tessaloniki. Ble i følge tradisjonen biskop i Korint resten av livet. Døde som martyr

Medarbeidere **fra** Korint:

Erastos - regnskapsføreren

Rom 16,23 Erastos, byens regnskapsfører, …hilser dere.

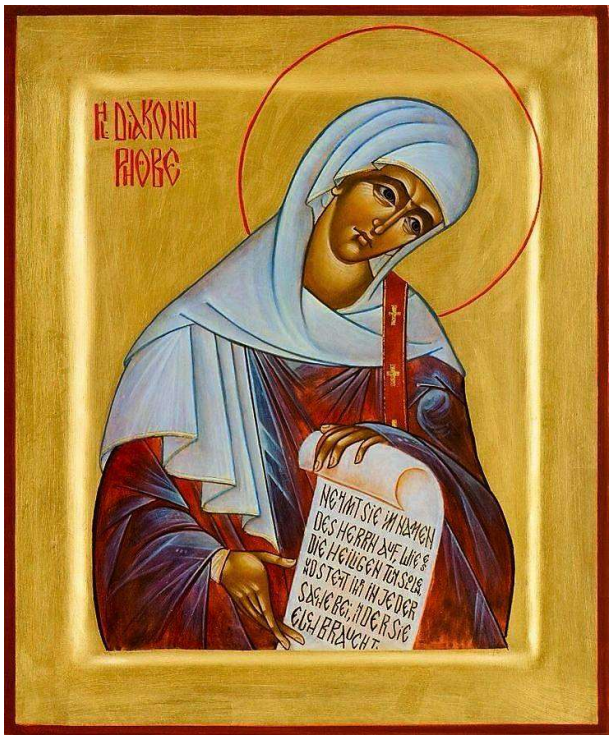

- Apg 19,22 Han sendte Timoteus og Erastos, to av dem som sto i tjenesten sammen med ham, til Makedonia, mens han selv ble i Asia ennå en tid.

Medarbeidere fra Korint: Stefanas

- 1 Kor 1,16 Riktignok har jeg også døpt Stefanas og hans familie
- 1 Kor 16,15 …familien til Stefanas var en første frukt i Akaia, og .. de har viet seg til tjenesten for de hellige.

Medarbeidere fra Korint: Føbe

- Rom 16,1-2 Jeg anbefaler vår søster Føbe for dere, hun er en diakon fra menigheten i Kenkreæ. Ta imot henne i Herren slik det sømmer seg for de hellige. Gi henne den hjelp hun måtte trenge av dere, for hun har selv tatt seg av mange, også meg.

Paulus´ kontakt med menigheten i Korint

- Hvor mange ganger besøkte han Korint?
- Hvor mange korinterbrev vet vi om?

År	Brev	Besøk	Detaljer	Henvisning
50-52		Første	2. misjonsreise -år 50–52 e.Kr	Apg 18, 1-17
55				
56				
57				

Deretter forlot han Aten og kom til Korint.

År	Brev	Besøk	Detaljer	Henvisning
50-52		Første	2. misjonsreise -år 50–52 e.Kr	Apg 18, 1-17 1.Kor. 2,1-3
	Første		Tapt brev	1. Kor. 5,9
55				
56				
57				

Jeg skrev i brevet til dere at ……

År	Brev	Besøk	Detaljer	Henvisning
50-52		Første	2. misjonsreise -år 50–52 e.Kr	Apg 18, 1-17 1.Kor. 2,1-3
	Første		Tapt brev	1. Kor. 5,9
			Paulus mottar et brev	1. Kor. 7,1
55				
56				
57				

Når det gjelder det dere skrev om, så…

År	Brev	Besøk	Detaljer	Henvisning
50-52		Første	2. misjonsreise -år 50–52 e.Kr	Apg 18, 1-17 1.Kor. 2,1-3
	Første		Tapt brev	1. Kor. 5,9
			Paulus mottar et brev	1. Kor. 7,1
55	Andre		1. Kor Fra Efesos år 54–55 e.Kr	1. Kor 16,8
56				
57				

(Her) I Efesos blir jeg til pinse.

År	Brev	Besøk	Detaljer	Henvisning
50-52		Første	2. misjonsreise -år 50–52 e.Kr	Apg 18, 1-17 1.Kor. 2,1-3
	Første		Tapt brev	1. Kor. 5,9
			Paulus mottar et brev	1. Kor. 7,1
55	Andre		1. Kor Fra Efesos år 54–55 e.Kr	1. Kor 16,8
		Andre	Raskt og smertefullt -trolig år 55 på 3. misjonsreise fra Efesos	2. Kor.13.2 og 12.21
56				
57				

Ja, jeg er redd min Gud igjen skal ydmyke meg blant dere når jeg kommer,

År	Brev	Besøk	Detaljer	Henvisning
50-52		Første	2. misjonsreise -år 50–52 e.Kr	Apg 18, 1-17 1.Kor. 2,1-3
	Første			1. Kor. 5,9
				1. Kor. 7,1
55	Andre			Kor 16,8
				2. or.13.2 og 12.21
	Tredje		55 på 3. misjonsreise fra Efesos Trolig ikke 1.Kor. «Tårebrevet»	2. Kor. 2,4
56				
57				

I stor nød, med angst i hjertet og med mange tårer skrev jeg til dere. Jeg ville ikke gi dere sorg, men la dere forstå hvor høyt jeg elsker dere.

År	Brev	Besøk	Detaljer	Henvisning
50-52				Apg 18, 1-17 1.Kor. 2,1-3
	Første			1. Kor. 5,9
				1. Kor. 7,1
55	Andre			Kor 16,8
				Kor.13.2 og 12.21
	Tredje		Trolig ikke 1.Kor. «Tårebrevet»	2. Kor.2,4 + 7,8-9
56				
57				

For selv om jeg brakte dere sorg med brevet mitt, så angrer jeg det ikke… så gleder jeg meg nå, ….over at denne sorgen førte til omvendelse.

År	Brev	Besøk	Detaljer	Henvisning
50-52		Første	2. misjonsreise -år 50–52 e.Kr	Apg 18, 1-17 1.Kor. 2,1-3
	Første		Tapt brev	1. Kor. 5,9
			Paulus mottar et brev	1. Kor. 7,1
55	Andre		1. Kor Fra Efesos år 54–55 e.Kr	1. Kor 16,8
		Andre	Raskt og smertefullt? trolig år 55 på 3. misjonsreise fra Efesos	2. Kor.2,1 og 13,2
	Tredje		Trolig ikke 1.Kor. «Tårebrevet»	2. Kor. 2,3-4
56				
57				

År	Brev	Besøk	Detaljer	Henvisning
50-52				Apg 18, 1-17 1.Kor. 2,1-3
	Første			1. Kor. 5,9
				1. Kor. 7,1
55	Andre			1. Kor 16,8
				2. Kor.2,1
	Tredje			2. Kor. 2,3-4
56	Fjerde		2. Kor fra Makedonia år 55 (Filippi eller Tessaloniki)	2. Kor 2,12-13 og 7,7
57				

Han (Titus) fortalte hvordan dere lengtet og var bedrøvet, og med hvor stor iver dere nå støtter meg. Dette gledet meg enda mer.

År	Brev	Besøk	Detaljer	Henvisning
50-52		Første		Apg 18, 1-17 1.Kor. 2,1-3
	Første			1. Kor. 5,9
				1. Kor. 7,1
55	Andre			1. Kor 16,8
				2. Kor.13.2 og 12.21
	Tredje			2. Kor. 2,3-4
56	Fjerde		…nevnt i	2. Kor 2,12-13 og 7,5
57		Tredje	Et besøk etter alle brevene	Apg 20, 1-3 og 2.Kor 13,1-2

Det er nå tredje gang jeg kommer til dere.

År	Brev	Besøk	Detaljer	Henvisning
50-52		Første	2. misjonsreise -år 50–52 e.Kr	Apg 18, 1-17 1.Kor. 2,1-3
	Første		Tapt brev	1. Kor. 5,9
			Paulus mottar et brev	1. Kor. 7,1
55	Andre		1. Kor Fra Efesos år 54–55 e.Kr	1. Kor 16,8
		Andre	Raskt og smertefullt? trolig år 55 på 3. misjonsreise fra Efesos	2. Kor.13.2 og 12.21
	Tredje		Trolig ikke 1.Kor. «Tårebrevet»	2. Kor. 2,3-4
56	Fjerde		2. Kor fra Makedonia (Filippi eller Tessaloniki)	2. Kor 2,12-13 og 7,5-7
57		Tredje	Et besøk etter alle brevene 3. misjonsreise år 56–57 e. Kr.	Apg 20, 1-3 og 2.Kor 13,1-2

Hvorfor så intens oppfølging?

Utfordringer med miljøet de kristne levde i

Afroditetempelet på Akrokorint

- Afrodite = kjærlighetens og fruktbarhetens gudinne i gresk mytologi
- Betydelig tempelprostitusjon. I Korint ble samleie med hennes prestinner regnet som en måte å tilbe Afrodite på.
- Den greske historikeren Strabo hevdet at tempelet hadde mer enn ett tusen prostituerte
- Velkjent i Midtøsten: *2 Kong 23,7 Han(Josjia) rev ned kamrene til de mannlige tempelprostituerte som var i Herrens hus…*
- Komediforfatteren Aristofanes lagde ordet «korinthiazomai» = å leve på korintisk vis = drive hor
- Platon bruker «korintisk pike» om prostituerte

Gresk-romersk seksualmoral

Seksuelle handlinger var ikke først og fremst drevet ut fra følelser og kjønn, men ut fra roller og sosial status.
Det maskuline, aktive, pågående og virile ble opphøyet.
Det feminine eller passive ble sett ned på.

Gresk-romersk seksualmoral

Rolle	Sosial status	Seksuell frihet	Æreskodeks
Fri, voksen mann (aktiv)	Høy	Kunne ha sex med kvinner, slaver og unge menn	Beholdt ære
Slave, prostituert, ung gutt (passiv)	Lav	Kunne bli brukt seksuelt	Ingen ære å tape
Fri mann (passiv rolle)	Høy	Sosialt stigmatisert	Mistet ære, ble hånet

Gresk-romersk seksualmoral

Kilder:

- **Seneca den yngre** (i *De Ira* 3.29) snakker om herskere som bruker slavene sine til seksuell tilfredsstillelse som noe normalt.
- **Aristofanes** (f.eks. i *Skyene*) og andre komedieforfattere gjør narr av menn som ble ansett som passive eller feminine.
- Greske begrepet ***kinaidos*** (seksuelt passiv mann) var et skjellsord.

Gresk-romersk seksualmoral

Religiøse kilder:

- **Didaké** (ca år 100 e. Kr) Når budene utlegges, sies det om det 6. budet (å ikke bryte ekteskapet): «Du skal ikke skjende gutter, du skal ikke drive hor »
- **Philo** (jødisk filosof fra Alexandria som levde fra ca år 30 f. Kr til 45 e. Kr.) kommenterer tekstene fra 3. Mosebok, bruker han ordet ***pederastes*** - et ord som er betegner et homoseksuelt forhold mellom en voksen mann og en ung gutt.

Samme tankegang i GT

- Sara fikk ikke barn –>
- Abraham ligger med slavekvinnen Hagar til hun blir gravid («surrogati»)
- Lea og Rakel –
- Jakob ligger med slavekvinnene Silpa og Bilha (Jakob 13 barn med 4 kvinner)
- Når Ruben mister førstefødselsretten, så er det ikke fordi han går til sengs med slavekvinnen Bilha, men fordi han krenker farens ære

Hva var årsaken til denne raske spredningen?

4. Et revolusjonerende og frigjørende budskap

Læren om **menneskelig likeverd** var attraktiv, særlig blant de fattige, kvinner, slaver og andre undertrykte grupper.

Gal 3,28 Her er ikke jøde eller greker, her er ikke slave eller fri, her er ikke mann og kvinne. Dere er alle én i Kristus Jesus.

Paulus vet hva som foregår i byen, og hvilket miljø de nyomvendte kom fra. Dette gir bakgrunnen for at han skriver:

- 1 Kor 6,9-11 …La dere ikke føre vill! Verken de som driver hor, de som dyrker avguder eller de som bryter ekteskapet, verken menn som ligger med menn eller som lar seg ligge med, verken tyver, grådige, drukkenbolter, spottere eller ransmenn skal arve Guds rike. **Slik var noen av dere før**. Men nå er dere vasket rene, dere er gjort hellige, dere er gjort rettferdige i Herren Jesu Kristi navn og ved vår Guds Ånd.

Det vanskelige verset: 1. Kor 6,9

Οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι Θεοῦ βασιλείαν οὐ κληρονομήσουσιν; Μὴ πλανᾶσθε, οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχοί, οὔτε μαλακοί, οὔτε ἀρσενοκοῖται, οὔτε κλέπται, οὔτε πλεονέκται, οὔτε μέθυστοι, οὔτε λοίδοροι, οὔτε ἅρπαγες βασιλείαν Θεοῦ κληρονομήσουσιν

Det vanskelige verset: 1. Kor 6,9

Ouk oidate hoti adikoi Theou basileian ou klēronomēsousin? Mē planasthe, oute pornoi, oute eidōlolatrai, oute moichoi, oute malakoi, oute arsenokoitai, oute kleptai, oute pleonektai, oute methysoi, oute loidoroi, oute harpagues basileian Theou klēronomēsousin.

Det vanskelige verset: 1. Kor 6,9

Verken de som driver hor, de som dyrker avguder eller de som bryter ekteskapet, verken menn som ligger med menn eller som lar seg ligge med, verken tyver, ...

Ouk oidate hoti adikoi Theou basileian ou klēronomēsousin? Mē planasthe, oute pornoi, oute eidōlolatrai, oute moichoi, oute malakoi, oute arsenokoitai, oute kleptai, oute pleonektai, oute methysoi, oute loidoroi, oute harpagues basileian Theou klēronomēsousin.

Det vanskelige verset: 1. Kor 6,9

Paulus laget nytt ord, brukte ikke de vanlige

Ordene:

malakoi

(bløt/svak)

arsenokoitai

(mann + seng)

1. Tim.1,10

Ouk oidate hoti adikoi Theou basileian ou klēronomēsousin? Mē planasthe, oute pornoi, oute eidōlolatrai, oute moichoi, oute malakoi, oute arsenokoitai, oute kleptai, oute pleonektai, oute methysoi, oute loidoroi, oute harpagues basileian Theou klēronomēsousin.

Det vanskelige verset: 1. Kor 6,9

Paulus laget nytt ord, brukte ikke de vanlige Ordene:
malakoi (bløt/svak)
arsenokoitai (mann + seng)
1. Tim.1,10

1 Kor 6,9 ..oute malakoi oute arsenokoitai

KIRKEFEDRENE

Kirkefader	**Tid**	**Malakoi** (μαλακοι)	**Arsenokoitai** (ἀρσενοκοῖται)
Klemens av Alexandria (*Paedagogus* II,10)	ca. 200	«De som lever i luksus og gjør seg feminine, fiender av det naturlige»	Ikke eksplisitt omtalt her
Origenes (*Commentarii in Rom.* 1,27)	ca. 250	Forstår *malakoi* som de som gir seg hen til nytelse og svakhet	Tolker *arsenokoitai* ut fra Moseloven: menn som ligger med menn
Johannes Krysostomos (*Hom. in Rom.* 4)	ca. 380	«Menn som gjør seg til kvinner» (feminiserte, passive)	«De som utøver Sodomas synd» – tydelig koblet til homoseksuelle handlinger
Basilios den store (*Regulae fusius tractatae* 7)	ca. 370	Nevnes i moralsk sammenheng: umoral og femininitet	Seksuell utnyttelse, særlig pederasti (menn med gutter)
Augustin (*De civitate Dei* 14,23)	ca. 420	Bruker *molles* (Vulgata): moralsk svakhet, femininitet	«Masculorum concubitores» – menn som ligger med menn, tolket som sodomi
Isidor av Sevilla (*Etymologiae* X, 263)	ca. 600	«Molles» = de som gir seg hen til luksus og laster	«Arsenokoitae» = menn som utøver den skamløse synd med menn

Kirkefader	**Tid**	**Malakoi** (μαλακοί)	**Arsenokoitai** (ἀρσενοκοῖται)
Klemens av Alexandria (*Paedagogus* II,10)	ca. 200	«De som lever i luksus og gjør seg feminine, fiender av det naturlige»	Ikke eksplisitt omtalt her
Origenes (*Commentarii in Rom.* 1,27) Alexandria	ca. 250	De som gir seg hen til nytelse og svakhet	Tolker ut fra Moseloven: menn som ligger med menn
Johannes Krysostomos (*Hom. in Rom.* 4)	ca. 380	«Menn som gjør seg til kvinner» (feminiserte, passive)	«De som utøver Sodomas synd» – tydelig koblet til homoseksuelle handlinger
Basilios den store (*Regulae fusius tractatae* 7) Cæsarea	ca. 370	Nevnes i moralsk sammenheng: umoral og femininitet	Seksuell utnyttelse, særlig pederasti (menn med gutter)
Augustin (*De civitate Dei* 14,23)	ca. 420	moralsk svakhet, femininitet	menn som ligger med menn, tolket som sodomi/ikke i forplantningens tjeneste
Isidor av Sevilla (*Etymologiae* X, 263)	ca. 600	«Molles» = de som gir seg hen til luksus og laster	«Arsenokoitae» = menn som utøver den skamløse synd med menn

Det vanskelige verset: 1. Kor 6,9

Paulus laget nytt ord, brukte ikke de vanlige Ordene:
malakoi
(bløt/svak)
arsenokoitai
(mann + seng)
1. Tim.1,10

1 Kor 6,9 ..oute malakoi oute arsenokoitai

- **1545 Luther:** «noch die Weichlinge (*svekling, pyse*), noch die Knabenschänder (guttevoldtektsmenn)»
- **1611 King James Version**: "nor *effeminate (feminin mann), nor abusers of themselves with mankind*"
- **(1842)/1930:** «Hverken...bløtaktige eller de som synder mot naturen»

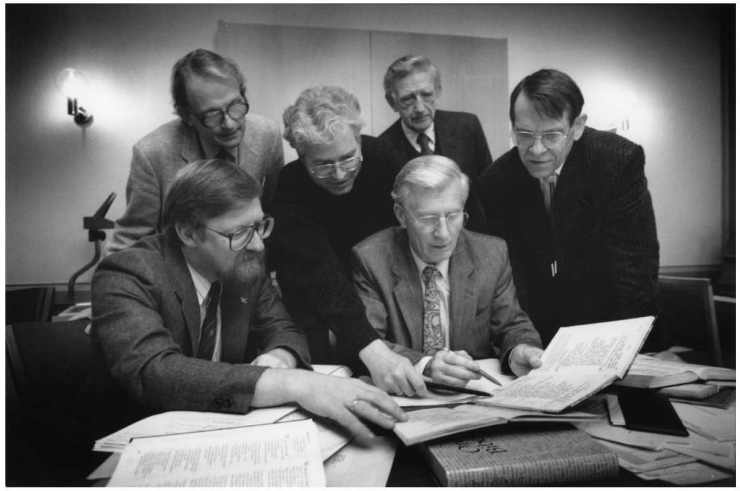
Det vanskelige verset: 1. Kor 6,9

Paulus laget nytt ord, brukte ikke de vanlige Ordene:
malakoi
(bløt/svak)
arsenokoitai
(mann + seng)
1. Tim.1,10

1 Kor 6,9 ..oute malakoi oute arsenokoitai

ordene kobles nå sammen

- **1952 Revised Standard Version:** «homosexuals»
- **1978:** «eller menn som ligger med menn eller lar seg bruke til dette»
- (1.Tim.1,10: «har utuktig omgang med menn»)

OVERSETTERE: Arsenokoitai ble i 1978 oversatt til homofil sex for første gang. Bildet viser oversettelsesutvalget som jobbet med oversettelsen.

RSV Engelsk 1952

Det vanskelige verset: 1. Kor 6,9

Paulus laget nytt ord, brukte ikke de vanlige Ordene:
malakoi
(bløt/svak)
arsenokoitai
(mann + seng)
1. Tim.1,10

1 Kor 6,9 ..oute malakoi oute arsenokoitai

ordene kobles nå sammen

- **1952 RSV** «homosexuals»
- **1989 NRSV** «neither male prostitutes nor sodomites»
- **2011:** «verken menn som ligger med menn eller som lar seg ligge med»
- **2024:** «de som lar seg styre av driftene, eller menn som ligger med menn»

Korint var kjent for sin **produksjon og eksport av bronsespeil**

1 Kor 13,12 Nå ser vi i et speil, i en gåte,

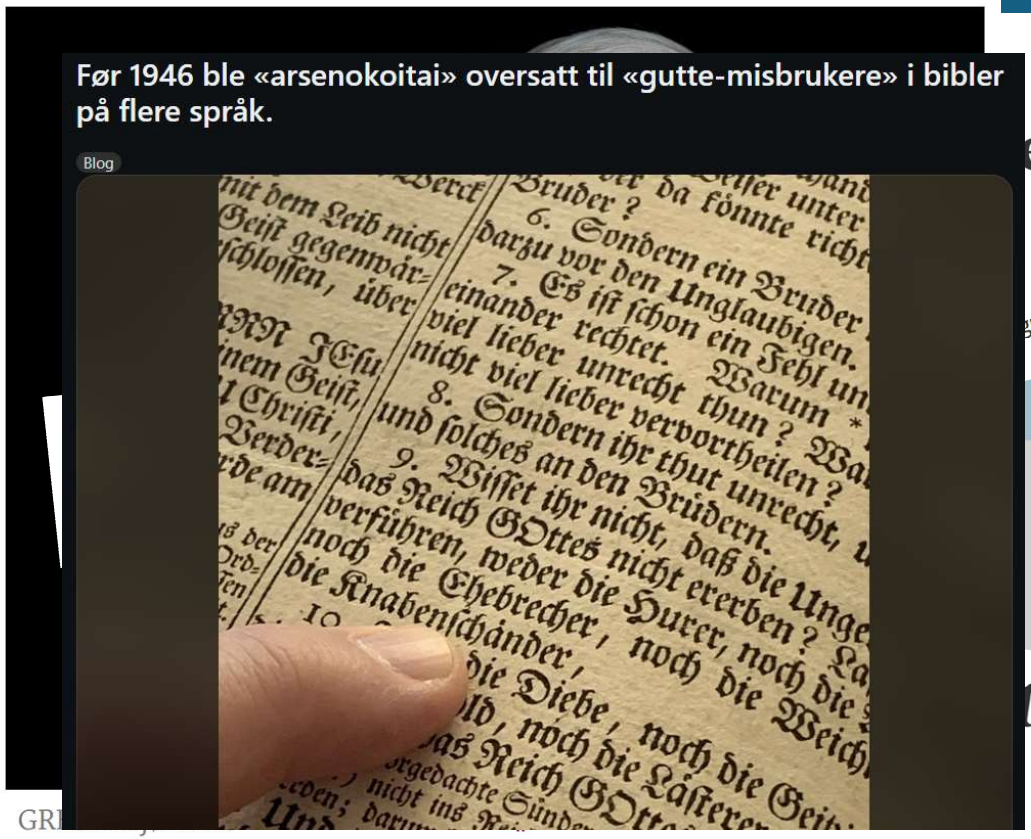
Nå forstår jeg stykkevis..

Det vanskelige verset: 1. Kor 6,9

Paulus laget nytt ord, brukte ikke de vanlige Ordene:
malakoi
(bløt/svak)
arsenokoitai
(mann + seng)
1. Tim.1,10

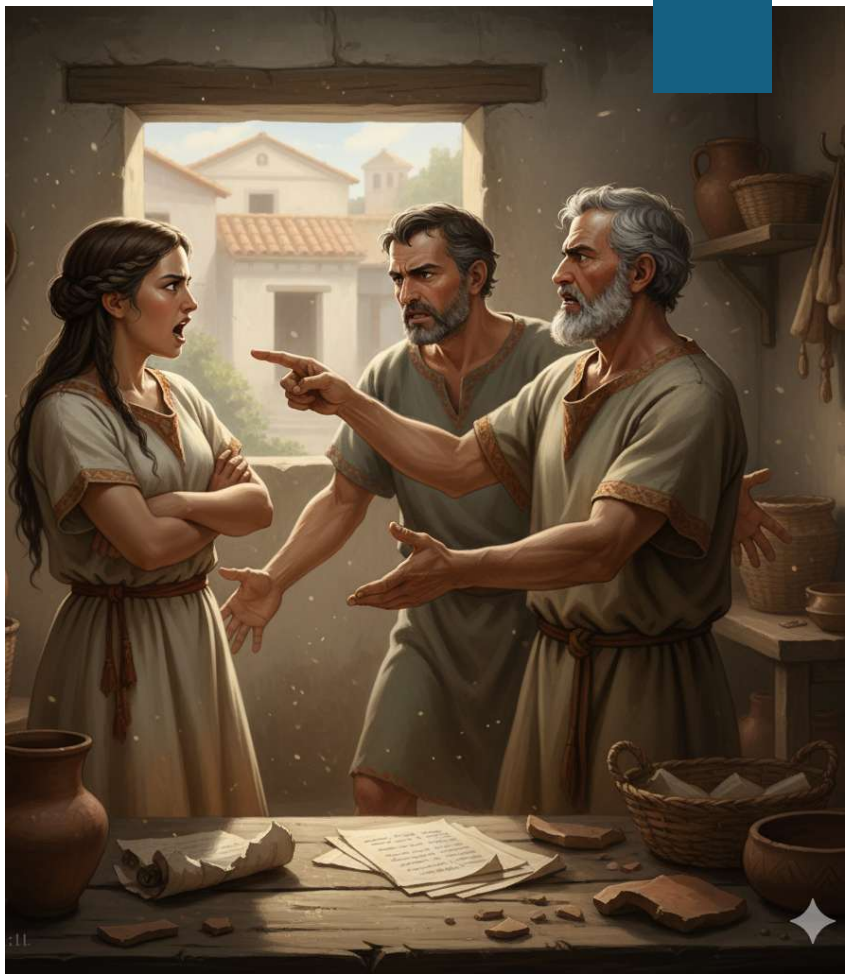
Forskjellige synspunkter:

vitenskapelig høyskole, mener «manne-ligger» er den mest korrekte oversettelsen av arsenokoitai. | *Foto: Erlend Berge*

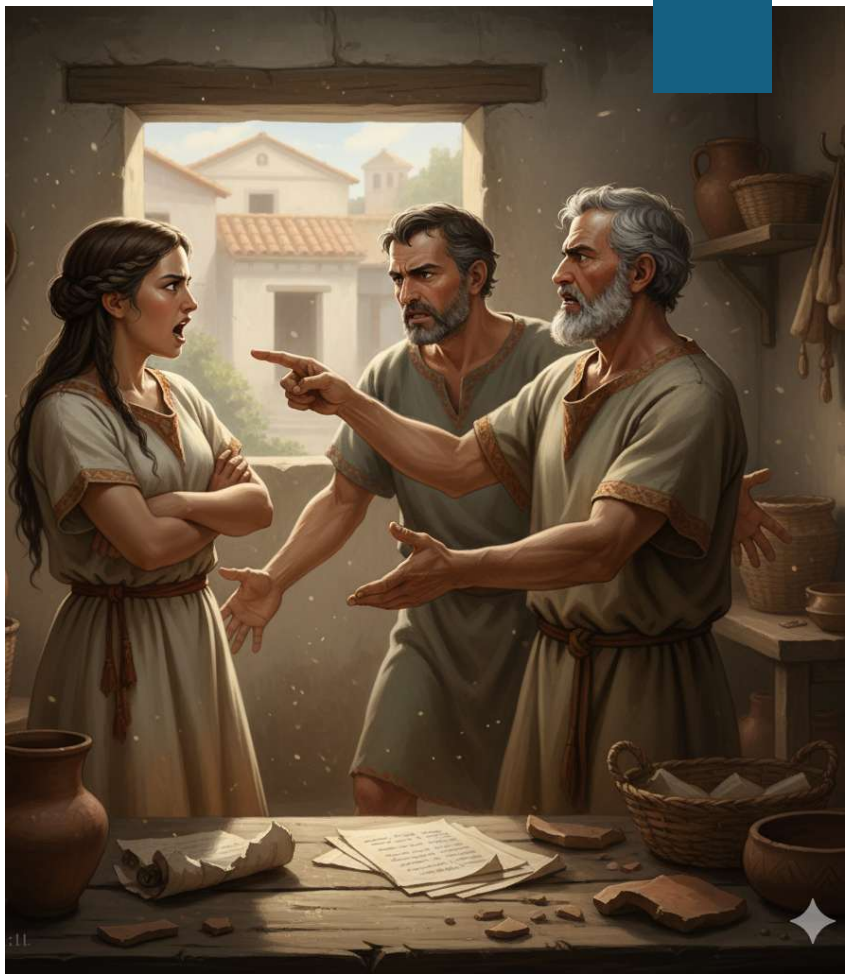
Splittelse i forskjellige oppfatninger

- **1. Korinter 1,10-17:** Noen .. har fortalt meg, søsken, at det er stridigheter blant dere. … ..noen av dere sier: "Jeg holder meg til Paulus", mens andre sier "til Apollos", "til Kefas" eller "til Kristus". ….

Splittelse i forskjellige oppfatninger

- 1 Kor 1,13 Er da Kristus blitt delt?
- Jeg formaner dere, søsken, ved vår Herre Jesu Kristi navn, at dere må være enige. La det ikke være splittelse blant dere, men stå sammen i syn og tanke.

Hvorfor er «Kjærlighetens høysang» i 1. Korinterbrev?

Splittelse i forskjellige oppfatninger

- 1 Kor 13,4-7 Kjærligheten er tålmodig, kjærligheten er velvillig, den misunner ikke, skryter ikke, er ikke hovmodig. Kjærligheten krenker ikke, søker ikke sitt eget, er ikke oppfarende og gjemmer ikke på det onde. Den gleder seg ikke over urett, men har sin glede i sannheten. Kjærligheten utholder alt, tror alt, håper alt, tåler alt.

1 Kor 13,12 Nå ser vi i et speil, i en gåte, da skal vi se ansikt til ansikt. Nå forstår jeg stykkevis, da skal jeg erkjenne fullt ut, slik Gud kjenner meg fullt ut.

1 Kor 13,10 Men når det fullkomne kommer, skal det som er stykkevis, forsvinne.

Til samtale

- Hva bør Moss frikirke gjøre for å hindre splittelse innad i forbindelse med ulike syn på homofilt samliv?
- Hvordan kan vi, på tross av forskjellig bakgrunn og meninger, bidra til å bygge menigheten sammen i kjærlighet?

Menigheten har stemt over om de skal forlate Frikirken

FRIKIRKEN: Eldsterådet i Kraftverket mener Frikirken ikke har gode nok rammer for å skape trygge menigh for skeive. Nå har menigheten stemt over om de skal melde seg ut av kirkesamfunnet.

Paulus i Korint

